

بنام خدا

« فرم طرح درس »

دانشکده: هنر و معماری **رشته:** شهرسازی **گرایش:** برنامه ریزی شهری **مقطع:** کارشناسی ارشد
نام درس: کارگاه مقدماتی شهرسازی **تعداد واحد نظری:** ۱ **تعداد واحد عملی:** ۳ **عنوان درس پیشنهادی:** - نام مدرس: رویا اطمینانی
قصرالدشتی تمام وقت ■ **نیمه وقت** □ **مدعو** □ **محل برگزاری:** کلاس □ **آزمایشگاه** ■

هدف کلی درس:

هدف از این درس، آشنایی دانشجویان با مفاهیم کالبدی، اجتماعی، اقتصادی و طبیعی در شهرسازی، مسائل مقدماتی و بنیانی آن و عوامل متشکله فرایند برنامه ریزی شهری در یک برنامه کارگاهی می باشد. در این کارگاه، برنامه ریزی شهری و نحوه تکوین و شکل پذیری شهر در طول زمان و لزوم بکارگیری امکانات و استعدادهای محیطی مورد تجزیه و تحلیل قرار می گیرند. در این کارگاه ابتدا گروه های تحقیق تشکیل شده و هر گروه یک منطقه شهری را انتخاب می نمایند و سپس به برداشت اطلاعات وضع موجود و انعکاس آنها توسط ابزارهای مختلف (گزارش، نقشه، نمودار و ...) می پردازند. در مرحله دوم با استفاده از تجزیه و تحلیل اطلاعات جمع آوری شده، به شناخت محدودیت ها و امکانات محدوده مطالعاتی پرداخته می شود. در بخش نهایی بر پایه تجزیه و تحلیل محدودیت ها و امکانات محدوده مطالعاتی، برنامه پیشنهادی نهایی در قالب چندین آلترناتیو توسط گروه ارائه و در جلسه دفاع می گردد. دانشجویان موظفند گزارش طرح خود را همراه با نقشه ها در سه مرحله ارائه نموده و در جلسه نهایی از طرح توجیهی خود دفاع نمایند.

رئوس مطالب	
هفته اول	شناخت منطقه شهری و حوزه نفوذ مورد مطالعه
هفته دوم	شناخت حوزه نفوذ شهر و منطقه پیرامونی محدوده مطالعاتی، شناخت انواع روش های تعیین حوزه نفوذ منطقه (جاذبه و تحلیل جریانها)
هفته سوم	مطالعات طبیعی و جغرافیایی شامل: بررسی جغرافیایی موقعیت شهر، بررسی عوامل طبیعی (آبهای سطحی و زیرزمینی)، بررسی شرایط طبیعی و آب و هوایی، بررسی توپوگرافی، بررسی نقش اقلیم و طبیعت، بررسی امکانات گسترش شهر از نظر طبیعی
هفته چهارم	انجام مطالعات تاریخی شامل: بررسی تاریخی چگونگی پیدایش شهر و نقش عوامل مختلف در آن، بررسی عوامل تاریخی در رشد شهر، بررسی مراحل گسترش شهر در ادوار تاریخی، بررسی ساختمانها و ابنیه تاریخی
هفته پنجم	مطالعات جمعیتی شامل: تحولات جمعیتی طی سرشماری های گذشته، میزان رشد و توزیع سنی جمعیت، وضعیت خانوار، بررسی تعداد جمعیت در مقاطع سرشماری و روند نرخ رشد جمعیت، بررسی تعداد جمعیت حاضر و هرم سنی جمعیت، بررسی ویژگی های جمعیتی (سواد، جنس، سن، ازدواج و ...)، بررسی مهاجرت پذیری یا فرستی، بررسی تعداد خانوار و واحد مسکونی در محلات، برداشت محلی همراه با جمع آوری پرسشنامه
هفته ششم	مطالعات اقتصادی شامل: بررسی ساخت اقتصادی شهر و منطقه از طریق بررسی اقتصاد و جمعیت (کشاورزی، صنعت و خدمات)، بررسی تعداد کارگاهها و فعالیتهای مختلف اقتصادی، بررسی تعداد مشاغل، بررسی تعداد هر یک از مشاغل، بررسی قیمت اراضی داخلی و حاشیه ای شهر، بررسی شبکه راهها و نقش اقتصادی حمل و نقل، بررسی نوع مالکیت واحدهای مسکونی
هفته هفتم	مطالعات کالبدی شامل: بررسی کاربری انواع مختلف اراضی مسکونی - تجاری، اداری، آموزشی، درمانی، بایر، صنعتی، اداری، تاسیساتی، راه و ... تهیه جدول نحوه استفاده از اراضی در سطح شهر و محلات شهر به

تفکیک، شامل مساحات، سرانه، نسبتها و درصد، بررسی طبقات ساختمانها، بررسی جنس مصالح ساختمانها، بررسی قدمت ابنیه، بررسی کیفیت ابنیه، بررسی ویژگیهای بافت مرکزی و دیگر بافت های شهر در ارتباط با دسترسی های ارتباطی و اماکن تجاری	
ارائه مرحله اول (شناخت وضع موجود محدوده مطالعاتی توسط هر گروه)، کرکسیون مرحله اول	هفته هشتم
انجام پیش بینی های اقتصادی - اجتماعی	هفته نهم
تعیین ضوابط و معیارها (سرانه ها و تراکم ها)	هفته دهم
شناخت محدودیت های منطقه شهری، شناخت امکانات منطقه شهری	هفته یازدهم
تحلیل یکپارچه مربوط به عوامل شناختی و تشکیل جدول (SWOT)	هفته دوازدهم
تعیین چشم انداز و تعیین اهداف کلی	هفته سیزدهم
ارائه راه های ممکن در قالب الگوی پیشنهادی کاربری زمین	هفته چهاردهم
کرکسیون مراحل ۲ و ۳ پروژه	هفته پانزدهم
ارائه مراحل دوم و سوم پروژه (گزارش، نقشه و نمودار) و دفاع از طرح نهایی	هفته شانزدهم

توجه: در صورت تغییر مباحث و نحوه تدریس درس در هر نیمسال لازم است فرم مربوطه مجددا توسط استاد محترم تکمیل و جهت به روز رسانی در اختیار آموزش دانشکده و سایت واحد قرار گیرد.

نحوه ارزشیابی فعالیت دانشجوی در طی دوره:

درصد از کل نمره	فعالیت ها
٪۴۰	پروژه عملی (قسمت اول)
٪۳۰	پروژه عملی (قسمت دوم)
٪۳۰	پروژه عملی (قسمت سوم)

منابع مطالعاتی:

- ۱- تندیس، م. و رضایی، م. (۱۳۹۲) برنامه ریزی راهبردی حمل و نقل پایدار شهری در کلانشهرهای ایران، مطالعه موردی: شهر مشهد، مهندسی حمل و نقل، سال پنجم، شماره اول
- ۲- حسینی، ع.، پوراحمد، ا.، حاتمی نژاد، ح. و رضایی نیا، ح. (۱۳۹۲)، راهبردهای ساماندهی بافت فرسوده قیطریه با استفاده از روش QSPMT، باغ منظر، شماره ۲۴، ۷۹-۹۰
- ۳- رضویان، محمد تقی، (۱۳۸۱)، برنامه ریزی کاربری اراضی شهری، انتشارات منشی
- ۴- زیاری، کرامت، (۱۳۸۱)، برنامه ریزی کاربری اراضی شهری، یزد، دانشگاه یزد
- ۵- زیاری، کرامت، (۱۳۸۷)، اصول و روشهای برنامه ریزی منطقه ای، یزد، دانشگاه یزد
- ۶- شیعه، اسماعیل (۱۳۸۹)، مقدمه ای بر مبانی برنامه ریزی شهری، چاپ بیست و هشتم، تهران، دانشگاه علم و صنعت
- ۷- شیعه، اسماعیل (۱۳۸۹)، کارگاه برنامه ریزی شهری، چاپ پنجم، تهران، دانشگاه علم و صنعت
- ۸- شیعه، اسماعیل (۱۳۹۰)، با شهر و منطقه در ایران، تهران، دانشگاه علم و صنعت
- ۹- هادیانی، ز.، احدنژاد، م.، کاظمی زاد، ش. و قنبری، ح. (۱۳۹۱)، برنامه ریزی راهبردی توسعه گردشگری بر اساس تحلیل SWOT (مطالعه موردی: شهر شیراز)، جغرافیا و برنامه ریزی محیطی، سال ۲۳، شماره ۳